

ZPŮSOBY PŘEMÍSTOVÁNÍ DOPRAVNÍCH PROSTŘEDKŮ V ÚTOČNÉM BOJI DIVISE

Podplukovník Ladislav Korbel, major Václav Joza

Střelecké a mechanisované divise jsou v současném stavu nasyceny značným množstvím dopravních prostředků, které musí zabezpečit velkou pohyblivost, hlavně rychlý manévr nebo provedení přesunu. Velká pohyblivost vojsk je jednou ze základních podmínek v soudobém boji, kdy bude na obou stranách používáno zbraní hromadného ničení. Proto také při řešení otázek nové organizace divise je třeba brát tuto podmínku v úvahu a přizpůsobit jí jak vlastní organizaci, tak i vybavení dopravními prostředky. Zároveň je nutno zabývat se i způsobem přemísťování dopravních prostředků v boji, aby bylo zabezpečeno požadované tempo při průlomu nepřátelské obrany. Zkušenosti ze cvičení potvrzují, že se tímto problémem musí štáby zabývat jak při přípravě, tak i v průběhu útočného boje. Tam, kde se velitelé a štáby těmito otázkami soustavně nezabývají, docházelo velmi často k tomu, že vojska nevyšla včas na čáru zasažení, nevyužila dopravních prostředků k překonávání mezer mezi postaveními nebo pásmy obrany nebo nemohla zabránit nepříteli v od-poutání a nestačila včas zahájit pronásledování. Uvážíme-li, že za sou-časného stavu můžeme počítat asi s 1800 a více vozidly u střelecké divise a s 2200 u mechanisované divise (s vyloučením speciálních vozidel a vozidel posilových prostředků), je vyřešení jejich správného využití hodně obtížné. Vidíme tedy, že v útočném pásmu divise v šířce okolo 6 km bude značné množství dopravní techniky, a štáb divise se proto musí zabývat otázkami jejího rozmístění ve výchozím prostoru a jejího přemísťování v průběhu útočného boje. Hlavní zásada, kterou je třeba při tom se řídit, je — rozmístit a přemísťovat dopravní pro- středky tak, aby byly co nejrychleji k dispozici, jakmile to přemístění vojsk a bojové techniky bude vyžadovat.

Velitel a štáb divise se zabývají otázkami rozmístění dopravních prostředků v celkovém rámci divise hlavně tak, že stanoví čáru, po kte-rou lze přisunovat jednotky k frontě na vozidlech, určí prostory vyhra-zené plukům, dělostřeleckým skupinám a ostatním prvkům bojové sestav- y divise.

Velitel a štáb divise musí dále předvídat využití dopravních pro- středků v průběhu útočného boje a nejlépe při organizaci součinnosti seznámit příslušné velitele se svým zámyslem.

Štáb divise také organizuje pořádkovou službu v zájmovém prostoru divise.

Poněvadž vozidla, jak dále ukážeme, budou zpravidla rozmístěna v blízkosti svých jednotek, bude se podrobně otázkami rozmístění i pře- mísťování vozidel zabývat velitel pluku, praporu, dělostřeleckého oddílu a p. Proto také v Pěch-II-2 v článku 139 jsou v povinnostech velitele pluku a praporu určeny povinnosti týkající se organizace rozmístění vozidel.

Velitel pluku (praporu) je povinen

stanovit osy postupu k přesunu pluku (praporu) a přidělených jednotek k zaujetí výchozího položení a čáru, po kterou lze přisunovat jednotky na autech (obrněných transportérech), nebyla-li určena starším náčelníkem.

Tato čára je volena v takové vzdálenosti od předního okraje, aby nedovolovala nepříteli zjistit přisun našich jednotek k frontě. Bývá obvykle volena v takovém terénu, který dovoluje, aby vozidla po sesednutí jednotek byla skrytě dopravena do svých prostorů rozmístění vozidel. Tyto prostory je velitel pluku (praporu) také povinen určit v průběhu rekognoskace v souhlase s pokyny velitele divise.

Všimněme si nyní přibližného množství dopravních prostředků, které jsou u divise, a zároveň i toho, jakou představují délku při začlenění do proudů. Počet vozidel nelze brát šablonovitě. Tabulkový počet vozidel se mnohdy bude lišit od skutečnosti, poněvadž v boji musíme počítat s jinými počty a také s různou kapacitou dopravních prostředků, které budou k dispozici. Nejsou tedy uváděna čísla šablonou, nýbrž přibližným vodítkem.

U střeleckého praporu je třeba počítat asi s 50 až 60 dopravními prostředky, z toho bude do 45 nákladních automobilů. U střelecké rotý můžeme proto počítat s 8 až 10 vozidly. U motorisovaného střeleckého praporu bude počet dopravních prostředků vzrůstat, poněvadž kapacita obrněných transportérů stačí zatím jen na jedno družstvo. Bude tu tedy asi 80 dopravních prostředků, z toho přes 60 obrněných transportérů.

Dělostřelecký oddíl dělostřeleckých útvarů střelecké divise má asi 30 dopravních vozidel, z toho 12 tažných vozidel.

Protitankový oddíl střelecké divise má asi 45 dopravních vozidel. Můžeme tedy přibližně počítat, že střelecký pluk bude mít 280 vozidel, mechanisovaný pluk 340 vozidel, dělostřelecký pluk střelecké divise 120 vozidel a tankový pluk, počítáme-li v to i tanky, bude mít u střelecké divise do 200 vozidel, u mechanisované divise asi 160 vozidel. Tato čísla budou v boji ještě vzrůstat o počty dopravních vozidel posilových prostředků.

Začleníme-li vozidla střeleckého praporu do jednoho odřadu dopravních vozidel, dostaneme při vzdálenostech mezi vozidly 25 m (i s délkou vozidla) proud dlouhý 1200 až 1400 m. U střelecké rotý bude tento proud dosahovat délky okolo 200 m. Vozidla sloučená v rámci střeleckého pluku by dosahovala délky přes 7 km. Bude tedy s otázkou přemísťování a využití dopravních prostředků těsně spojena i otázka délky proudů, která má značný vliv na rychlost manévru. Bude ku př. značně obtížné přemísťovat za střeleckými prapory prvního sledu odřad jejich dopravních vozidel sloučený v jeden proud, uvážíme-li, že mezi prvním a druhým sledem pluku mají být ještě začleněny OZP pluku, PTZ a POZ pluku, dělostřelecké oddíly přidělené pro boj v hloubce praporů prvního sledu, protitankové dělostřelecké oddíly pluků. Všechny tyto prostředky samy o sobě představují značnou délku a tam, kde není možno přemísťovat vozidla přímo terénem, docházelo by k častým zácpám na komunikacích a ke značným vzdálenostem mezi prvním a druhým sledem.

Pěch-II-2, článek 161 stanoví, že se auta (obrněné transportéry) určená

k přepravě jednotek pěchoty ve výchozím položení obvykle slučují v rámci praporu a rozmísťují ve vzdálenosti 2 až 4 km od předního okraje. Přesun zabezpečit na rozkaz velitele pluku (praporu) tak, aby dorazila k vlastním jednotkám v době dokončení průlomu prvního pásma nepřátelské obrany. Za soudobých bojových podmínek, kdy předpokládáme oboustranné použití zbraní hromadného ničení, podléhá toto ustanovení změnám. Z článku vidíme, že použití dopravních prostředků bylo předvídáno až po prolomení prvního pásma nepřátelské obrany, zpravidla k přechodu do pronásledování.

Soudobý vševojskový boj je charakterisován velkým rozmachem, pohyblivostí, rychle se měnícími situacemi, které vyžadují provedení rychlého manévru živou silou i bojovou technikou. Zbraně hromadného ničení vnesly značné změny do taktických zásad provedení útočného boje, mimo jiné útočník musí být schopen a neustále připraven využít úderu zbraní hromadného ničení k rychlému pronikání a k provedení manévru do boku a týlu nepřítele. Tento manévr na bojišti není možno si dnes myslit bez použití dopravních prostředků, mezi něž je nutno vedle aut a obrněných transportérů počítat i prostředky pro přesun vzduchem. Divise není organicky vybavena prostředky pro přesun vzduchem, budeme se proto zabývat hlavně otázkami využití aut a obrněných transportérů. Jako příklad použití dopravních prostředků již při boji o první pásmo obrany můžeme uvést případ průlomu druhého postavení. Pěší pluk armády Spojených států amerických brání úsek okolo 10 km široký. Při použití atomové pumy na druhé postavení nutno předpokládat, že tam bude vytvořena značná mezeřa, které musí využít nejen PO divise, ale i první sledy útočících vojsk, aby se připojily k úspěchu PQ a předešly rychlým postupem manévr nepřátelských záloh, kterými se bude nepřítel snažit uzavřít vytvořenou mezeřu. Již z tohoto příkladu je vidět, že je třeba dopravní techniku přemísťovat tak, aby jí mohly i prapory prvního sledu použít k rychlému pronikání ještě při boji v hlavním pásmu obrany, kdykoli to situace a terén dovolí.

Můžeme tedy udělat závěr, že dopravní prostředky je nutno ve výchozím prostoru rozmísťovat rozptýleně, aby se maximálně využilo terénu k jejich ukrytí, a za boje je přemísťovat tak, aby byla vojskům k dispozici již po průlomu prvního postavení nepřátelské obrany, podle variant použití atomových pum a konečně i podle možností terénu. Jejich rozmístění ve výchozím prostoru musí již odpovídat zámyslu jejich použití v průběhu boje.

Rozmísťování a přemísťování dopravních prostředků bude záviset na způsobu průlomu nepřátelské obrany. Můžeme provádět průlom z chodu nebo z dotyku. Při průlomu z chodu odpadá z větší části složitý problém rozmístění dopravních prostředků ve výchozím prostoru. Divise provádí přímo z pochodu postupně rozvinování do předbojových sestav a v nich útočí na vozidlech do té doby, dokud jednotky nenarazí na organisovaný odpor nepřítele, hlavně na palbu protitankových zbraní. Při průlomu z chodu není vyloučeno krátké zaujetí výchozího položení (na 1 až 1,5 hodiny), hlavně tehdy, když úder je nutno sladit se sousedními svazky a provést dělostřeleckou přípravu k doplnění úderů zbraní hromadného ničení. V těchto případech bude divise zaujímat výchozí položení 3 km a více od předního okraje v předbojových sestavách, nejčastěji v rotních

proudech. Při kratších zastávkách může pěchota zůstat na vozidlech, bude-li zastávka 1 až 1,5 hodiny, zůstávají vozidla skrytě rozmístěna v proudech podél pomunikací a osádky se skrývají poblíž v okopech, které je nutno předem připravit. S ženíjního hlediska je tu nutno obrátit pozornost hlavně na včasné zamaskování výchozího položení jednotek a na úpravu značného množství cest. Dělostřelectvo a zálohy, které zaujmají výchozí položení předem a částečně se vysunují před sestavu jednotek, mají své dopravní prostředky rozmístěny poblíž baterií nebo rozmístění záloh (PTZ, POZ a p.), aby zabezpečily jejich rychlý přesun. Druhé sledy divise je nejvýhodnější přisunovat z hloubky tak, aby výchozí položení vůbec nezaujímal.

Složitější je způsob rozmístění dopravních prostředků, provádíme-li průlom z přímého dotyku s nepřítelem. Bude to méně častý způsob průlomu, ale bude k němu docházet zejména tehdy, provádějí-li průlom svazky, které jsou již v dotyku s nepřítelem (ku př. zálohy, které zastavily nepřátelský postup), nebo bude-li to vyžadovat ráz terénu, ráz nepřátelské obrany a naše možnosti při provedení přípravy, zejména způsob použití a množství atomových pum.

Dopravní prostředky v tomto případě bude vhodné rozmístit tak, aby byly k dispozici, jakmile je pěchota při boji v hloubce bude potřebovat. Tu bude mít důležitou úlohu terén, roční doba a na místě ne posledním způsob použití atomových pum. Uvedli jsme již ustanovení Pěch-II-2, čl. 161. Toto ustanovení i v tomto případě potřebujeme doplnit.

Tak ku příkladu bude-li v útočném pásmu divise dostatek komunikací nebo umožňuje-li terén přemísťovat dopravní prostředky i mimo komunikace přímo za příslušnými jednotkami, bude výhodnější dopravní prostředky praporů prvního sledu slučovat po rotách a rozmísťovat je skrytě mezi prvním a druhým postavením (do vzdálenosti 2 až 4 km od předního okraje). Tento způsob rozmístění je výhodný zejména tehdy, umožňuje-li situace a terén použít dopravních prostředků již po průlomu prvního postavení. Tento způsob byl již na posledních cvičeních s vojsky praktikován a osvědčil se. Především poskytuje veliteli roty možnost udržet dobrý styk s odřadem dopravních vozidel a tak je mít k dispozici, kdykoli to situace bude vyžadovat. Velitelem dopravního odřadu bývá nejčastěji staršina roty, kterému velitel roty při součinnosti stanoví pravděpodobnou osu, způsob přemístění a smluvené signály. Výhodné by bylo zabezpečit spojení i pomocí malých radiových stanic. Další výhodou je tvoření menších skupin vozidel a tím i jejich snadnější ukrytí v přirozených skrytech i rychlejší přemísťování mimo komunikace. V každém případě, i když radiová stanice nebude přidělena, třeba zabezpečit pomocí relé 2 řidičů sledování smluvených znamení vydávaných velitelem roty nebo praporu k přivolání vozidel. Velitel dopravního odřadu je zároveň povinen organisovat bojové zabezpečení svého odřadu proti napadení malými jednotkami protivníka (průzkum, záškodníci).

Tento způsob slučování dopravních prostředků praporů prvního sledu nelze uplatňovat šablonovitě. Tam, kde terén nedovoluje přemísťovat vozidla mimo komunikace (horský a zalesněný terén, bažinatý terén nebo při sněhové pokrývce vyšší než 30 cm) bude výhodnější slučovat vozidla po praporech a rozmísťovat je za druhým postavením, zejména tehdy,

předvídá-li se jejich použití až po zasazení druhého sledu pluku. Tím se vyvarujeme zatarasení os dělostřelectvu i druhým sledům.

Může nastat i ten případ, že by bylo výhodné přemísťovat vozidla po rotách za útočícími prvními sledy, ale terén mezi prvním a druhým postavením nedovoluje skrytě je rozmístit. V tomto případě je výhodné rozmístit odřady dopravních vozidel praporů prvního sledu ve větší hloubce a za prvními sledy je zařadit až během dělostřelecké přípravy nebo po jejím skončení tak, aby vyrazila dříve než druhé sledy pluků.

Dopravní prostředky druhých sledů se zpravidla rozmísťují v sestavě nebo v blízkosti svých jednotek. Stejná zásada platí i pro rozmístění dopravních prostředků záloh.

Dopravní prostředky, hlavně tažná vozidla dělostřeleckých skupin, slučují se po bateriích a umísťují se ve výchozím položení skrytě v blízkosti baterii nebo oddílů tak, aby byly v čas potřeby ihned k dispozici. Velitel baterie se tedy stará o své dopravní prostředky.

Rozmístění dopravních prostředků ve výchozím položení musí tedy zabezpečit jejich včasné přemísťování a použití v průběhu útočného boje. V terénu, který dovoluje pohyb vozidel mimo komunikace, budou se dopravní prostředky praporů prvního sledu přemísťovat po rotách přímo za svými rotami. Přesun je nejlépe provádět skoky od jedné terénní vlny k druhé a nedovolit odtržení dopravního odřadu více než 1,5 km. Tento způsob bude nejčastější u mechanisované divise. Sledujeme-li při tom odřad obrněných transportérů mechanisované roty, zdá se zbytečně velký. Snad by bylo výhodné uvažovat o větší kapacitě našich obrněných transportérů a tím značně zmenšit délku proudů u mechanisované divise a urychlit sesedání z vozidel i nasedání na ně. Menší obrněné transportéry ponechat hlavně pro úkoly průzkumu.

Doprovodné zbraně pěchoty (těžké kulomety, minomety, tarasnice, bezzákluzové kanony) přemísťuje v sestavě útočících jednotek sama obsluha za pomoci pěchoty, je-li nebezpečí, že nepřítel může vozidla přímo postřelovat. Jakmile jednotka, které jsou přiděleny, použije vozidel, přemísťují se i tyto doprovodné zbraně vozidly.

Protitanková děla většinou podporují své jednotky palbou, dokud nedosáhnou nejbližší terénní vlny, a potom se pomoci tažných vozidel přemísťují za pěchotou. Zkušenosti z Veliké vlastenecké války ukazují, že se vzhledem k důležitosti zabezpečit včas první sledy pěchoty protitankovým dělostřelectvem přemísťovaly vozidly už hned za sledy pěchoty.

V terénu nevýhodném pro pohyb vozidel mimo komunikace nebo s nedostatečným počtem komunikací zůstane ponejvíce v platnosti zásada Pěch-II-2, čl. 161. Bude-li terén od druhého postavení výhodný, je třeba, aby byla jednotkám dopravní vozidla přisunuta již při průlomu druhého postavení.

O dopravních prostředcích jednotek prvního sledu je možno říci, že je výhodné přemísťovat je decentralisovaně za příslušnými rotami přímo terénem tak, aby umožnily svým jednotkám včasné sesednutí a rychlé překonání všech mezer mezi jednotlivými postaveními i pásmy.

Druhé sledy pluků a divise se zpravidla přemísťují na vozidlech v rozčleněných tvarech. Vzhledem k délce proudů je výhodné přemísťovat je v praporních proudcích. Zahájení postupu druhých sledů závisí na

předvídání velitele, kdy bude druhý sled pravděpodobně zasazen do boje. Je velmi nebezpečné zahájit předčasné přemísťování druhých sledů, vytáhnout je z vybudovaných výchozích postavení na osy a nechat v průběhu boje stát a vydat je tak nepřátelskému letectvu i dělostřelectvu na pospas. Stejně vážná chyba je, když druhé sledy vyjdou na čáru zasazení pozdě a dojde tak k zpomalení tempa průlomu a poskytne se nepříteli čas k organisování odvetných opatření k zamezení úspěchu, kterého dobyly první sledy. Na zahájení postupu druhých sledů bude mít vliv velmi mnoho prvků. Vzdálenost druhých sledů, množství a jakost os, vývoj boje prvních sledů a odvetná činnost nepřítele a rychlost, kterou se budou moci druhé sledy přesunout (bude jiná v zimě, v noci, v horském a zalesněném terénu). Zpravidla při vyrazení bude vzdálenost druhých sledů větší, než je průměr stanovený řády — druhý sled pluku zahájí zpravidla přesun při zahájení boje o třetí zákop prvního postavení nepřítele, druhý sled divise po průlomu prvního postavení. Poněvadž se druhé sledy přemísťují maximální možnou rychlostí, bude se tato vzdálenost až k čáře zasazení postupně zkracovat. Čára zasazení se druhým sledům stanoví současně s úkoly pro první sled, ale během boje je ji třeba neustále upřesňovat, poněvadž se podle vývoje boje přesunuje nejen blíže nebo dále, než byla plánována, ale často vlivem nepřátelských protiztečí do našeho boku i stranou. Vzhledem k tomu je třeba přesun druhých sledů neustále sledovat a řídit. Je třeba zásadně dodržet požadavek, aby na čáru zasazení vycházely druhé sledy již rozvinuté do předbojových sestav a zasazení mohlo být provedeno plynule, co možná bez zastavení a sesednutí z vozidel. Z toho důvodu se určují pro druhé sledy čáry rozvinutí. Podle délky proudů může být určeno několik čar rozvinutí. Poslední čára rozvinutí se určuje ve vzdálenosti 3 až 5 km před čarou zasazení. Čím bude terén před touto čarou rozvinování výhodnější, tím blíže může být určena. Je výhodné, aby jednotky na tuto poslední čáru rozvinutí přicházely již v praporních proudcích, jinak podle zkušenosti ze cvičení nestačí provést plynulé rozvinutí a přípravu k zasazení do průlomu. Rozvinování je třeba nacvičovat metodou takticko-pořadových cvičení. Podle poznatků ze cvičení potřeboval motorisovaný střelecký prapor na rozvinutí do bojové sestavy 1 hodinu 20 minut ve dne a 2 hodiny v noci. Při důkladném nácviku a správně organisované pořádkové službě je možno čas zkrátit až na 0,30 hod.

Druhé sledy sesedají z vozidel tehdy, když narazí na organisovanou palbu, hlavně na palbu protitankových zbraní. Byl-li dostatečně narušen systém nepřátelské palby a klade-li nepřítel malý odpor, útočí u mechanisované divise druhé sledy i po zasazení na obrněných transportérech za tanky. Při sesednutí je třeba, aby obrněné transportéry svou palbou podporovaly rozvinutí pěchoty. Bylo by proto správné vybavit je těžkými kulomety a vlastními minomety. Odřady dopravních vozidel se potom přemísťují za postupující pěchotou skoky, nejlépe v četových nebo rotních proudcích.

V terénu s malým počtem komunikací nebo v horském terénu, stejně tak i v zimě, není-li sněhová pokrývka vyšší než 30 cm, stupňují se značně potíže spojené s včasným zasazením druhých sledů.

V některých případech [na př. bude-li střelecká divise plnit v rámci armády důležitý úkol a zmocnit se význačného terénního celku, komu-

nikačního uzlu, po případě přechodu přes vodní tok bude předpokladem pro úspěšné rozvíjení útočného boje (operace) armády, nebo v horském a zalesněném terénu, kdy armáda bude mít zájem na dobytí důležitého komunikačního uzlu, hřbetu atd.] bude často výhodné, k rychlému a včasnému zasazení druhého sledu divise (PO) použít vrtulníků. Použití vrtulníků v takovém případě musí být předem armádou plánováno a musí být včas vyčleněn potřebný počet vrtulníků pro přesun druhého sledu divise (PO) na čáru zasazení.

Podle dosud zavedeného typu vrtulníků VR-4 jevíla by se pro přesun jednoho střeleckého praporu potřeba 50 vrtulníků. Avšak zavedení nového typu vrtulníků s větší únosností by se podstatně počet vrtulníků snížil.

Použití vrtulníků v útočném boji bude mít ještě svoje výhody v rychlém přesunu jednotek, a tím i uvolnění komunikací od dopravních prostředků v době největšího jejich zatížení a okamžité použití jednotek po jejich vylodění k plnění daného úkolu.

Na druhé straně však bude i dosti nevýhod, jako velká zranitelnost vrtulníků během přesunu, což bude vyžadovat silné letecké zabezpečení, dále volbu výhodného směru letu, rozptýlenost vrtulníků ve vzduchu a p.

Z toho, co bylo uvedeno, vyplývá, že s výhodou bude možné použít vrtulníků k přepravě druhých sledů (PO) i v noci a zvláště pak za špatných povětrnostních podmínek, ovšem jen při předem plánovaných akcích a podle konkrétních situací majících vliv na splnění úkolu armády.

Tímto možným způsobem přesunu druhých sledů (PO) by se uvolnily komunikace pro přesun těžkých zbraní a dopravní prostředky druhého sledu by se přesunuly tak, aby byly k dispozici pěchotě buď na čáře zasazení nebo po splnění daného úkolu.

Domnívám se, že použití vrtulníků v útočném boji bude záviset na situaci a na úkolu, který divise bude plnit v rámci armády, a na situaci nepřítele. Proto jejich použití bude nutno zkoumat případ od případu.

Přemisťování dělostřeleckých skupin musí být organisováno tak, aby dělostřelectvo stačilo nepřetržitě podporovat pěchotu a tanky v denním i nočním boji. Vzhledem k dělostřeleckému materiálu je nutno předem důkladně prostudovat průchodnost terénu a pro noc zřizovat světelné orientační body.

Průzkumné skupiny je účelné doplňovat ženisty nebo pracovní skupinou z obsluh s dostatečným počtem ženijního náradí, improvisovaných můstků a p.

Dopravní prostředky dělostřelectva se za boje umisťují poblíž palebných postavení baterií a zahrnují se do systému zajištění příslušné dělostřelecké jednotky.

K zajištění přesunu všech dopravních prostředků v hloubce je důležitý doplňkový průzkum terénu, aby nedošlo k odtržení vozidel proto, že byla špatně určena průchodnost terénu.

Vedle dopravních prostředků k přemisťování živé síly a bojové techniky nutno vidět na bojišti i vozidla týlu, provádějící běžné zásobování bojujících vojsk. Bez tohoto přísunu, který představuje značný pohyb k frontě a od fronty, nemohou vojska splnit své úkoly.

U praporu jde hlavně o vozidla čtyř bojového zásobování a vozidla hospodářských družstev. Tato vozidla se ve výchozím položení rozmisťují do 3 km od předního okraje obvykle v blízkosti praporečného odřadu vozidel. V průběhu útočného boje se pohybují ihned za dopravními vozidly praporu a dělají skoky většinou s nimi.

U pluku jde o vozidla týlu pluku v počtu do 30 vozidel, která se ve výchozím položení rozmisťují do 15 km od předního okraje, kde se rozvinou plukovní sklady. Během boje provádějí běžné doplňování materiálních prostředků. Vlastní sklady se přemisťují za bojovou sestavou jednou až dvakrát denně, po první zpravidla po prolomení hlavního pásma obrany, po druhé na konci prvního dne boje. Vozidla plukovního obvození se přemisťují s plukovním obvozením dvakrát až třikrát denně.

U divise jde o vozidla zdravotnického praporu (asi 20 vozidel), která se přemisťují podle potřeby asi dvakrát denně, obvykle se sklady pluků. S nimi je možno přemístit též vozidla pohyblivé zálohy materiálu divise (asi 20 vozidel — podle výše zálohy nařízené velitelem divise).

Divisní sklady (asi 200 vozidel) se umísťují ve výchozím položení do 30 km a přemisťují se na rozkaz velitele divise a se souhlasem staršího náčelníka týlu samostatně, nejméně jednou denně tak, aby se neodtrhly od svých svazků ke konci dne boje.

Dílenské prostředky tvoří zpravidla technické uzávěry, které se pohybují za jednotlivými dopravními sledy.

V útočném pásmu divise bude takto okolo 500 vozidel týlových útvarů a zařízení, což znamená značné zatížení os. Tu je nutno uvažovat o podstatném odlehčení komunikací a zároveň o zlepšení a urychlení zásobování i odsunů, zejména raněných. Je to vybavení vojsk suchými dávkami nebo stravou, kterou si mohou vojáci sami připravit, a podle situace i příležitostná přeprava materiálu vrtulníky nebo dopravními letadly.

Použití vrtulníků k přesunu materiálu za bojujícími jednotkami nebude pravidlem a bude opět záviset na úkolu, který divise bude v rámci armády plnit. Proto pro přísun materiálu za útočícími jednotkami divise bude muset velitel armády včas plánovat a zabezpečit potřebný počet vrtulníků.

Celkově je možno o přemisťování dopravní techniky v útočném boji divise udělat tyto závěry:

— tam, kde to podmínky dovolí, je nutno dopravní prostředky prvních sledů decentralisovat a přemisťovat terénem, tím uvolnit komunikace k rychlejšímu přesunu záloh i druhých sledů,

— druhé sledy přemisťovat na vozidlech maximální možnou rychlostí, přesun zahájit tak, abychom se vyhnuli zbytečným zastávkám, a zasadili druhé sledy na vozidlech, v předbojových sestavách.

— k zmenšení délky pochodových proudů přidělit jim větší počet komunikací, brát na přesuny nezbytně nutná vozidla. Uvažovat o zvýšení kapacity našich obrněných transportérů a tažná vozidla dopravního dělostřelectva nahradit samohybným dělostřelectvem. Výhoda bude v tom, že samohybná děla svým postupem i terénem neschůdným pro kolová tažná vozidla budou schopna rychle podporovat boj pěších jednotek. Nevýhoda však bude v tom, že po zničení pásu samohybného děla

bude pěchota oslabena o vyřazené samohybné dělo. V tom na druhé straně je výhoda kolových tažných vozidel, protože je při vyřazení můžeme nahradit jiným vozidlem,

— zásobování vojsk provádět podle konkrétních situací příležitostnou přepravou vrtulníky a v některých případech použít vrtulníků, i k přesunu druhých sledů.

Základním předpokladem plynulého a včasného premisťování bojové techniky za bojujícími vojsky je dobře organisovaná pořádková služba.

Jejím hlavním úkolem během útočného boje bude

— zabezpečit vysokou dopravní kázeň na všech cestách i v pořádkových prostorech,

— vytyčit objízďky zamořených prostorů a vyvést vojska včas na nové komunikace,

— obnovit rychle pořádek po atomových úderech provedených nepřítelem,

— zabezpečit rychlý zásah všech prostředků k zabránění využití atomového napadení nepřítelem,

— zabezpečit rychlý manévry sil a prostředků k úspěšnému vedení útočného boje.

Za splnění těchto úkolů v útočném pásmu střelecké divise (pořádkovém prostoru) odpovídá velitel střelecké (mechanisované) divise. Správcem tohoto prostoru zpravidla bývá zástupce velitele divise s 2 až 3 přidělenými důstojníky štábu divise, který odpovídá za pořádek v celém pořádkovém prostoru na základě předem zpracovaného plánu v intencích rozhodnutí velitele střelecké (mechanisované) divise.

V útočném pásmu střeleckého (mechanisovaného) pluku odpovídá za pořádek velitel pluku, který velitelem pořádkového prostoru určuje důstojníka štábu pluku.

Při průlomu nepřátelské obrany z přímého dotyku s nepřítelem budou zpravidla organisovat pořádkovou službu ve výchozím položení a za ni odpovídat velitelé střeleckých (mechanisovaných) pluků ve svých útočných pásmech (pořádkových prostorech). Velitel střelecké (mechanisované) divise je pak povinen zorganizovat přísun posilových prostředků do předpokládaných prostorů v součinnosti s veliteli posilových prostředků.

Při průlomu z chodu bude zpravidla organisovat pořádkovou službu velitel střelecké (mechanisované) divise v celém pořádkovém prostoru divise až po třetí postavení, velitelé střeleckých (mechanisovaných) pluků podle pokynů divise pak od třetího postavení k přednímu okraji nepřátelské obrany.

Přesun posilového dělostřelectva bude zpravidla organisovat velitel střelecké (mechanisované) divise vlastními pořádkovými orgány v součinnosti s pořádkovými orgány posilového dělostřelectva. Se zahájením útoku budou zpravidla organisovat pořádkovou službu velitelé střeleckých (mechanisovaných) pluků prvního sledu až do splnění bojového úkolu divise ve svých pořádkových prostorech s důrazem

- na včasné zabezpečení dopravních vozidel pro přísun živé síly po prolomení prvního postavení nepřátelské obrany;
- na včasné přemísťování plukovních dělostřeleckých skupin;
- na zabezpečení objížděk prostorů zatarasených vlastním shozem atomových pum;
- na zabezpečení přesunu druhých sledů pluků prvního sledu;
- na zabezpečení přesunu a rozmístění PTZ, POZ na plánovaných čarách zasazení.

Velitel střelecké divise se zahájením útoku zpravidla ponechá jen směrníky ve výchozím položení se zřetelem na divisní osu, zatím co pořádkové jednotky usměrní k organisování pořádkové služby:

- k včasnému zabezpečení zasazení PzO, PO,
- k zabezpečení přesunu divisní dělostřelecké skupiny,
- k zabezpečení přesunu a rozmístění PTZ, POZ na plánovaných čarách,
- k včasnému vyvedení druhého sledu divise a jeho zasazení z plánované čáry,
- k zabezpečení průchodu druhého sledu armády útočným pásmem divise podle nařízení velitele armády.

Předsunutý odřad, který po prolomení prvního postavení bude pronikat do hloubky nepřátelské obrany, bude zpravidla zesílen částí regulační čtyř střelecké (mechanisované) divise k samostatnému řízení pořádkové služby.

Do splnění bližšího úkolu střelecké (mechanisované) divise bude organisace pořádkové služby vyžadovat dokonalého naplánování na jednotlivých osách přesunu. Proto je povinností velitele střelecké (mechanisované) divise a jeho štábu časově důkladně přesun (použití) jednotlivých prvků bojové sestavy naplánovat s veliteli střeleckých (mechanisovaných) pluků.

Po splnění bojového úkolu budou zpravidla organisovat pořádkovou službu velitelé střeleckých (mechanisovaných) pluků na osách dalšího postupu a velitel divise svými pořádkovými orgány hlavně se zřetelem na směr dalšího úderu divise.

K tomu účelu je nutné včas plánovat stažení pořádkových orgánů divise a jejich další použití usměrnit

- na zabezpečení rychlého postupu druhého sledu divise,
- na zabezpečení průlomu druhého pásma nepřátelské obrany a zároveň učinit veškerá opatření k organisování pořádkové služby pro případné pokračování v průlomu v noci,
- na rychlé a včasné rozvinutí bojové sestavy střelecké (mechanisované) divise k odrážení možné sborové protizteče.

V závěru možno říci, že nasycení vojsk bojovou technikou vyžaduje od všech velitelů a jejich štábů, aby věnovali zvýšenou pozornost organisaci pohybu na bojišti, neboť bez dobře organisované pořádkové služby nemůže být udržen vojenský pořádek, a tím nemůže být dosaženo žádaných úspěchů.

Z á v ě r

Soudobé bojové podmínky vyžadují neustálý početní růst dopravních prostředků a zvyšování úrovně techniky nejen u jednotek zúčastněných přímo při rozdrčení nepřítele, ale i u týlových útvarů. Ovšem motorisace má na druhé straně za následek přílišné hromadění bojové techniky na bojišti, zvětšování délky proudů na komunikacích a tím poskytování dobrých cílů nepřátelskému napadení všemi druhy zbraní hromadného ničení.

Proto je třeba na základě dosud získaných zkušeností věnovat větší pozornost organisovanému ukrytí bojové techniky a jejímu přemisťování během boje za bojujícími vojsky tak, aby bylo dosaženo žádaných úspěchů.